

Klimat- och  
regionutvecklingsnämnden

## **Yttrande över rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad – Utveckla arbetssätt och parallella processer**

### **Regionledningskontorets förslag till beslut**

Klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

1. Utvecklingsdirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till klimat- och näringslivsdepartementet över remitterad rapport Kortare ledtider för elnätsutbyggnad – Utveckla arbetssätt och parallella processer.
2. Paragrafen justeras omedelbart

### **Sammanfattning**

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad – Utveckla arbetssätt och parallella processer till Region Stockholm för yttrande. Klimat- och regionutvecklingsnämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar. I rapporten redovisar Energimarknadsinspektionen (Ei) åtgärdsförslag som kan bidra till att Ei:s, Lantmäteriets och länsstyrelsernas processer för hantering av tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut och förstärka elnätet, koordineras för att förkorta ledtiderna för elnätsutbyggnaden. Ei gör bedömningen att myndigheterna tillsammans med nätägarna kan korta ledtiderna med en tredjedel genom åtgärder som nätägarna och myndigheterna kan genomföra direkt utan författningsändringar. Utöver myndigheternas ledtider är nätutvecklingsprocessen beroende av flera olika projektspecifika faktorer såsom projektets omfattning och miljöpåverkan samt kontakter och avtal med markägare, vilket påverkar den totala tiden för processen.

Region Stockholm är övergripande positiv till åtgärder som kan bidra till effektivare tillståndsprocesser och att ledtiderna för elnätsutbyggnad kan kortas. En åtgärd som bedöms ha stor möjlighet till ledtidförkortning är tidig och kontinuerlig dialog mellan nätägaren, berörda myndigheter och kommuner. Region Stockholm instämmer i vikten av tidig och kontinuerlig dialog. Det är dock ofta målkonflikter mellan olika intressen som gör att processerna blir långdragna. Region Stockholm ser att det kan finnas ett

behov av att prioritera utbyggnad av elnät, som grundläggande för samhällsviktiga funktioner, framför andra intressen.

### **Bakgrund**

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat rapporten Kortare ledtider för elnätsutbyggnad – Utveckla arbetssätt och parallella processer till Region Stockholm för yttrande. Klimat- och regionutvecklingsnämnden yttrar sig på Region Stockholms vägnar. Energimarknadsinspektionen (Ei) fick tillsammans med Lantmäteriet och länsstyrelserna den 9 september 2021 i uppdrag av regeringen att utveckla och testa nya arbetssätt för en koordinerad process för hantering av de tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut eller förstärka det svenska elnätet. I uppdraget ingick att myndigheterna ska koordinera sina respektive arbetssätt och processer i syfte att förkorta tiden för den samlade hanteringen av projekten. Ei ska också skapa en plattform för kunskapsutbyte och vidare lärande. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet den 1 maj 2023 och det är slutrapporten som nu remitteras.

Inom ramen för regeringsuppdraget har Ei haft en dialog med berörda myndigheter samt ett urval av nätägare och företag. Aktörerna har fått lämna åtgärdsförslag som syftar till att minska ledtiderna i nätutvecklingsprocessen. Åtgärdsförslagen har testats i fem pågående nätutvecklingsprojekt. De åtgärder som bedöms kunna bidra till att ledtiderna kortas och som är direkt genomförbara, utan att författningsändringar krävs presenteras som åtgärdsförslag i utredningen. Utredningen lämnar också förslag på några författningsändringar samt på tre frågor som behöver utredas ytterligare.

Ei gör bedömningen att myndigheterna tillsammans med nätägarna kan korta ledtiderna med en tredjedel genom åtgärder som nätägarna och myndigheterna kan genomföra direkt. Utöver myndigheternas ledtider är nätutvecklingsprocessen beroende av mer projektspecifika faktorer såsom projektets omfattning och miljöpåverkan samt kontakter och avtal med markägare, vilket påverkar den totala tiden för processen.

Åtgärder hos myndigheterna som bedöms vara direkt genomförbara rör nätägarens dialog med länsstyrelsen, Ei och Lantmäteriet samt ökad förutsägbarhet av handläggningstiderna hos myndigheterna. Andra åtgärder är sakägarförteckning inför samråd respektive inför ansökan, tillträde till mark för undersökning, att koncessionshandläggningen parallellställs med ledningsrättsprocessen samt att delgivningen förenklas i koncessionsärenden respektive i ledningsrättsprocessen.

Åtgärder för att korta ledtiderna som bedöms vara direkt genomförbara hos nätägarna handlar om tidig dialog med Försvarmakten, tidig naturvärdesinventering och fältbesök, kommunikation med allmänheten och markägarna, kontinuerlig dialog med länsstyrelsen och kommun i samrådssteget, att miljökonsekvensbeskrivning (MKB) lämnas till länsstyrelsen innan den lämnas in till Ei, att tillstånd och dispenser söks tidigt, tidigareläggning av stolpprojektering och avstyckning av mark med mera.

### **Region Stockholms yttrande**

Region Stockholm är positiv till åtgärder som kan bidra till effektivare tillståndprocesser och att ledtiderna för elnätsutbyggnad kan kortas. Sverige, och Stockholmsregionen, står inför ett stort behov av ökad elektrifiering för att klara omställningen till nettonollutsläpp i transportsektorn och industrin, och för att nå klimatmålet.

En åtgärd som bedöms ha stor möjlighet till ledtidförkortning är att en såväl tidig som kontinuerlig dialog förs mellan nätägaren, berörda myndigheter och kommuner. Region Stockholm instämmer i vikten av tidig och kontinuerlig dialog. Det är dock ofta målkonflikter mellan olika intressen som gör att processerna blir långdragna. Region Stockholm ser därför att det kan finnas ett behov av att prioritera utbyggnad av elnät, som grundläggande för samhällsviktiga funktioner.

Utredningen lyfter också vikten av att föra en tidig dialog med berörda parter, så som markägare. Region Stockholm vill lyfta fram att regionen som markägare är en viktig part att föra tidig dialog med. Särskilt vid markförläggning kan det finnas konflikter med kollektivtrafikens spår och ledningsdragningar. Genom en tidig dialog finns större möjligheter att hitta gemensamma lösningar på denna typ av målkonflikter.

Region Stockholm anser att det är angeläget att myndigheterna prioriterar arbetet med att korta ledtiderna för elnätsutbyggnad.

**Ekonomiska konsekvenser**

Beslutet bedöms inte ha några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Anton Västberg  
Utvecklingsdirektör

Mikael Ranhagen  
Enhetschef

**Beslutsunderlag**

- 1 Kortare ledtider för elnätutbyggnad – Utveckla arbetssätt och parallella processer (Ei R2023:09)

**Beslutsexpediering**

1. Klimat- och näringslivsdepartementet

Godkänd av Anton Västberg, 2023-10-02